

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська академія
музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА

«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КЛАС АНСАМБЛЮ»**

«Академічний спів»

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

Розробник: викладач Циклової комісії «Академічний спів» С. А. Рябуха

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Клас ансамблю» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво, освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2025 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025–2026 навчального року (на основі базової середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОПП

Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Клас ансамблю» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво, затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

Голова ради

Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Клас ансамблю» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво, розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії академічного співу ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «25» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії академічного співу

Юлія ХУДІЄНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень і ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	нормативна
Загальна кількість годин – 150	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки — III–IV
Тижневих годин: аудиторних — 1 самостійної роботи — 1	Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»	Семестр — V–VIII
Вид контролю — екзамен 8	Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр	Аудиторні заняття — 71 година
		Самостійна робота — 79 годин

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

- Мета дисципліни – підготовка здобувачів до ансамблевої театральної та концертно-творчої діяльності в академічній культурно-мистецькій сфері.

2.2. Завдання:

- виховання у молодих музикантів найякісніших виконавських навичок у ансамблевому професійному володінні голосовим апаратом;
- опанування високого рівня професійних навичок при виконанні творів різного стилю та рівня складності;
- формування майбутнього фахівця у класі ансамблевого співу. ознайомлення з різними творами для вокальних ансамблів, з сучасними колективами, які ї виконують;
- знати характерні властивості виконавсько-технологічного процесу ансамблевого співу;
- прищеплення молодим фахівцям вміння критично розбиратися у вокально-ансамблевій музиці;

- вміти самостійно аналізувати художні та технічні особливості вокальних творів різних епох

3. Компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та вміння в музично-теоретичній / виконавській / педагогічній / організаційно-творчій діяльності.

СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 9 Здатність застосовувати інтегровані знання з інших видів мистецтва в професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12 Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої / педагогічної / організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

Прогнозовані результати навчання (РН)

РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стилевих особливостей.

РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 12 Проводити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/освітній/організаційно-творчій діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Ансамбль як творчий колектив. Значення ансамблевого співу в розвитку музичної культури. Історія співу, вокальне багатоголосся. Вокальні багатоголосні партії в музичному мистецтві. Поняття ансамбль. Вокальний ансамбль: дует, тріо, квартет, квінтет тощо. Однорідні (дитячі, жіночі, чоловічі) і змішані ансамблі.

Тема 2. Дикція та орфоепія в ансамблі. Орфоепія при виконанні ансамблевого співу вокальних творів. Специфіка вимовляння приголосних та голосних у ансамблевому співі. Динамічні відтінки при виконанні 2-х голосних ансамблевих творів. Особливість виконання динамічних відтінків у вокальному ансамблі. Поняття атака звуку, польотність голосу, сила звуку — спільність та розбіжності.

Тема 3. Партії в ансамблі. Партія як група однорідних голосів, які в унісон співають свою мелодичну лінію; партія як частина твору, окремий голос хорової партитури. Розгляд діапазону, тембру, теситурних особливостей.

Тема 4. Вокально-темброва культура ансамблю. Розвиток психолого поведінкових особливостей кожного учасника ансамблю. Ансамбль як повна узгодженість у виконанні між усіма учасниками колективу на основі активного, творчого донесення ідейно-художнього задуму твору. Вдосконалення вокальної культури учасників ансамблю: спів з однаковою

силою, темброва злитість звучання, чіткість ритмічного ладу, чистота інтонації по вертикалі і горизонталі.

Тема 5. Стрій в ансамблі. Поняття «стрій» як частота настроювання музичного інструмента, чистота інтонування у співі й під час виконання на струнних і духових інструментах. Ансамблеве виконання — злиття неоднакових, але близьких за висотою звуків. Чистий стрій і правильне інтонуванням своєї партії кожним співаком і ансамблем у цілому.

Тема 6. Мелодичний стрій в ансамблі. Мелодичний (горизонтально-мелодичний) стрій — послідовність музичних звуків, що йдуть один за одним у горизонтальному порядку, ще називають його. Зв'язок кожного інтервалу б з основною мелодичною лінією. Теситурні умови, вміння користуватись верхнім (головним) регістром. Акапельний спів. Вдосконаленню інтонації сприяють спеціальні вправи у вигляді мажорних та мінорних гам.

Тема 7. Гармонічний стрій в ансамблі. Гармонічний, або вертикальний стрій — правильне інтонування гармонічних інтервалів і акордів у творах акордової і гомофонно-гармонічної фактури викладу. Консонантність або дисонантність співзвуч, насиченість або прозорість викладу акорду.

Тема 8. Ансамбль в опері, опереті, мюзиклі. Ансамблева звучність складається з трьох основних елементів: ансамблю, строю, нюансів. В ансамблі голоси партитури виконуються групою співаків, що складають партії. Партія є ансамблем співаків, які мають майже однакові за тембром і діапазоном голоси. Ансамблевий спів перевчає злиття індивідуальностей, вміння чути свою партію й колектив у цілому, підпорядковувати свій голос до загальної звучності, гнучко узгоджувати свої дії з діями співаків. Форми утворення — загальний ансамбль усіх груп колективу; неповний ансамбль різнорідних груп колективу. Типи ансамблю: унісонний, гармонічний, поліфонічний.

Перелік рекомендованих творів

1. Вокальні дуети: К. Сен-Санс, Р. Шуман, Й. Брамс, Л. Деліб, М. Рeger
2. Обробки українських народних пісень
3. Ф. Кампана, Дж. Россіні, В. А. Моцарт, Ф. Мендельсон, Дж. Роберті, Ж. Оффенбах, С. Франк, О. Нижанківський
4. С. Гулак-Артемівський «Запорожець за Дунаєм», дует Оксани і Андрія;
5. М. Лисенко Баркарола «Пливе човен» (дует)

6. Дж. Россіні Cat Duet; «Семіраміда», дуєт Семіраміди і Арзаче
7. Й. Штраус «Летюча миша»: дуєт Розалінди і Генріха, Дуєт Розалінди і Альфреда; «Циганський барон» Дуєт Барінкя і Саффі
8. П. Абрахам «Бал у „Савойї“» Дуєт Дезі та Мустафи
9. Дж. Кендер «Кабаре» Money, money (дуєт)
10. О. Рябов «Сорочинський ярмарок» Дуєт Хавроньї Нікіфоровни і Афанасія Івановича
11. Дж. Верді «Травіата» Дуєти Віолети і Альфреда з I д., IV д.
12. Дж. Паїзіелло «Жінка-мірошник» дуєт «La molinara»
І. Кальман «Баядера» Дуєт Луї Філіпа та Марієтти; «Сільва» дуєти Сільви та Едвіна; «Принцеса цирку» Дуєт Містера Ікса і Теодори; «Королева чардашу» Тріо Цецилії, Феррі і Мішки; Дуєт Боні і Феррі
13. В. А. Моцарт «Весілля Фігаро»: Дуєт Сюзанни і Фігаро; Дуєт Сюзанни і Графіні; Терцет Гграфу, Сюзанни і Графіні; «Дон Жуан» Дуєт Церліни і Дон Жуана; «Так чинять всі жінки» Дуєт Фьорділіджі і Дорабелли
14. Дж. Пуччіні «Богема» дуєт Мімі та Рудольфа (фінал I д.)
15. Р. Штольц «Фаворит» Дуєт Манон та Валеріо;

Пісні асаpella

1. «Висока верба» (укр. нар. пісня, обр. І. Бідака)
2. «Взяв би я бандуру» (сл. М. Петренка)
3. «Думи мої, думи» (сл. Т. Шевченка, муз. Н. Лисенка)
4. «Із сиром пироги» (укр. нар. пісня)
5. «Не сходило вранці сонечко» (укр. нар. пісня, обр. І. Бідака)
6. «Ой, летіли лелеки» (сл. Та муз. Л. Ярової)
7. «Ой, чий то кінь стоїть» (укр. нар. пісня)
8. «Туман яром» (укр. нар. пісня)
9. «Червона калінонька» (укр. нар. пісня, обр. І. Бідака)
10. «Якби я мала крила орлині» (укр. нар. пісня)

Новорічні пісні

1. «Будьте здорові» (щедрівка)
2. «Добрий вечір, пане господарю» (колядка)
3. «Народив Ісус маленький» (сл. Н. Семен, муз. А. Поруга, обр. О. Токар)
4. «Небо і земля» (щедрівка)
5. «Нова радість стала» (колядка)

6. «Новорічна казка» (сл. та муз. А. Попруга)
7. «Ой, ясна-красна» (щедрівка)
8. «Старий рік минає» (Щедрівка)
9. «Сяють зорі в небі світлім» (муз. Попруга, обр. О.Токар)

Українські пісні

1. Гаю, гаю зелений розмаю
2. Гей, пливе кача (сл. народні, обр. В. Якимець)
3. Гей, соколи (перекл. О. Шевченко, аранж. В. Якимець)
4. Дороги (сл. Р. Скиба, муз. Я. Нудик); Загадкова (сл. В.Цибулько, муз. В. Якимець, Я. Нудик, А. Капраль); Йде українське військо (сл. та муз. М. Гайворонський)
5. Катрі (сл. та муз. О. Шевченко)
6. Любов це талісман (сл. М. Вороний, муз. В. Якимець)
7. Мелодія пізньої осені (муз. В. Якимець); Містичний вальс (сл. Д. Сумарчук, муз. В. Якимець); Моя любов (сл. Р. Бернс, М. Лукаш, муз. Я. Нудик); На святий вечір (аранж. А. Капраль); Нехай і холод, і вітри (сл. Р. Бернс, М. Лукаш, муз. Я. Нудик); Ой по горі роман цвіте (сл. Т. Шевченко, муз. І. Пелих, аранж. А. Капраль); Подай рученьку (сл. та муз. Б. Веселовський); Пустельник (сл. Д. Сумарчук, муз. В. Якимець); Сад ангельських пісень (сл. В. Цибулько, муз. Я. Нудик); Світи місяченько (сл. народні); Святий Яне (сл. народні, муз. В. Якимець); Старенький трамвай (сл. та муз. О. Шевченко); Там де неба блакить (сл. Т. Угрин, муз. В. Якимець); Ти на землі – людина (сл. В. Симоненко, муз. В. Морозов, аранж. В. Якимець); Ти ніколи (сл. В. Цибулько, муз. В. Якимець); Я в чужині дивлюся на небо (сл. народні, муз. Я. Нудик, аранж муз В. Якимець); Я придумаю світ (сл. О. Стасик, муз. В. Якимець)

5. Структура навчальної дисципліни

Назва розділу і теми	Кількість годин

	Усього	Лекції	Практ.	Лаб.	Інд.	Сам.р
Тема 1. Ансамбль як творчий колектив						
Значення ансамблевого співу в розвитку музичної культури. Історія співу.	4		2			2
Вокальні багатоголосні партії в музичному мистецтві в категорії вічних цінностей.	4		2			2
Вокальний ансамбль: дует, тріо, квартет, квінтет тощо. .	4		2			2
Однорідні (дитячі, жіночі, чоловічі) і змішані ансамблі.	4		2			2
<i>Разом за темою 1 – 16 годин</i>	16		8			8
Тема 2. Дикція та орфоепія в ансамблі						
Орфоепія при виконанні ансамблевого співу вокальних творів.	6		3			3
Оперні школи. Первинні навички аналізу оперних форм.	7		3			4

Розвиток психолого поведінкових особливостей кожного учасника ансамблю.	4		2			2
Ансамбль як повна узгодженість у виконанні між усіма учасниками колективу на основі активного, творчого донесення ідейно-художнього задуму твору.	4		2			2
Вдосконалення вокальної культури учасників ансамблю: спів з однаковою силою, темброва злитість звучання, чіткість ритмічного ладу, чистота інтонації по вертикалі і горизонталі.	6		2			4
Основні поняття теми: тембр, діапазон, співацьке дихання, «ланцюгове» дихання», манера, теситура, обертони.	4		2			2
<i>Разом за темою 4 – 18 годин</i>	18		8			10
Тема 5. Стрій в ансамблі						
Поняття «стрій» як частота настроювання музичного інструмента, чистота інтонування у співі й під час виконання на струнних і духових інструментах.	4		2			2

Ансамблеве виконання і чистота строю	3		2			1
Інтонування партій в ансамблевому співі	5		3			2
Основні поняття теми: стрій, камертон, зонний стрій, темперований стрій, традиційний.	2		1			1
<i>Разом за темою 5 – 14 годин</i>	14		8			6
Тема 6. Мелодичний стрій в ансамблі						
Мелодичний (горизонтально-мелодичний) стрій – послідовність музичних звуків, що йдуть один за одним у горизонтальному порядку, ще називають його.	6		3			3
Зв'язок кожного інтервалу з основною мелодичною лінією. Основні поняття теми: мелодичний стрій, правила інтонування звукорядів, правила інтонування інтервалів.	6		3			3

Основні елементи: ансамбль, стрій,, нюанси. Партія — ансамбль співаків, які мають майже однакові за тембром і діапазоном голоси.	4		2			2
Ансамблевий спів переважас злиття індивідуальностей, вміння чути свою партію й колектив у цілому, підпорядковувати свій голос до загальної звучності, гнучко узгоджувати свої дії з діями співаків	4		2			2
.Форми утворення — загальний ансамбль усіх груп колективу та неповний ансамбль різнорідних груп колективу.	4		2			2
Типи ансамблю: унісонний, гармонічний, поліфонічний.	3		1			2
<i>Разом за темою 8 – 15 годин</i>	15		7			8
Усього годин	150		71			79

6. Теми лекційних занять
навчальним планом не передбачені

7. Лабораторні заняття
навчальним планом не передбачені

8. Теми індивідуальних занять
навчальним планом не передбачені

9. Самостійна робота

<i>Назва розділу і теми</i>	<i>Усього годин</i>
Тема 1. Робота з ансамблем як процес вокально-виконавської творчості Приклади вокального багатоголосся різних жанрів	6
Тема 2. Дикція та орфоепія в ансамблі Особливість виконання динамічних відтінків у вокальному ансамблі	6
Тема 3. Партії ансамблю Розгляд діапазону, тембру, теситурних особливостей	6
Тема 4. Вокально-темброва культура ансамблю Вдосконалення вокальної культури учасників ансамблю	6
Тема 5. Стрій в ансамблі Вдосконалення інтонації: спеціальні вправи у вигляді мажорних та мінорних гам	6
Тема 6. Мелодичний стрій в ансамблі Акапельний спів в різних вокальних жанрах	6
Тема 7. Гармонічний стрій в ансамблі Спів оперних арій, гра з акомпанементом	6
Тема 8. Ансамбль в опері, опереті, мюзиклі Унісонний, гармонічний, поліфонічний ансамбль, ланцюгове дихання, природний та штучний ансамбль, гармонічна, гомофонно-гармонічна фактура.	7
Усього годин	79

10. Методи та технології навчання

Вивчення нормативної навчальної дисципліни «Клас ансамблю» передбачає поєднання різних методів і технологій викладання. Серед них:

- словесні — розповідь-пояснення, бесіда;
- наочні — ілюстрація, демонстрація;
- практичні — вправи, творчі роботи;
- репродуктивні методи;
- творчі, проблемно-пошукові методи.

Методи контролю

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу під час проведення аудиторних та самостійних занять тощо. Поточний контроль реалізується у формі опитування, перевірки різноманітних завдань (рефератів, есе, відкритих уроків тощо), контролю засвоєння навчального матеріалу. До поточного контролю допускаються всі студенти. Виконання завдань поточного контролю зумовлює можливість здобувача освіти бути допущеним до проходження семестрового контролю.

Семестровий контроль. Даний вид контролю призначений для систематизації завдань поточного контролю та загального оцінювання знань здобувача освіти, накопичених за семестри. Здобувач освіти повинен виконати наступні завдання :

- тестування, усні або письмові відповіді на запитання;
- гра вокальних вправ, з конкретизацією доцільності їх застосування та способом виконання.

Підсумковий контроль – це спосіб підведення підсумків навчальної роботи здобувачів освіти. Полягає в оцінці засвоєння здобувачем навчального матеріалу з дисципліни на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестрів та визначається методами критерій оцінювання. Підсумкове оцінювання відбувається за умови, що здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені навчальною програмою.

Методи оцінювання запланованих програмних результатів навчання: тестування (підсумковий контроль), академічні есе, відкриті заняття.

11. Методи та критерії оцінювання

Методи оцінювання запланованих програмних результатів навчання: виступи в складі ансамблю (семестровий і підсумковий контроль).

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни:

Оцінка «А» («відмінно»):

- 1) високий рівень володіння теоретичними і практичними знаннями роботи в ансамблі;
- 2) вільне і бездоганне застосування практичних навичок;
- 3) правильно, без жодної помилки виконані всі партії.

Оцінка «В» («дуже добре»):

- 1) добрі знання теоретичного матеріалу в межах програмних вимог;
- 2) вміння застосовувати теоретичні знання у практичних завданнях при співі в ансамблі;

- 3) незначні помилки у виконанні практичних завдань, наявність окремих неточностей.

Оцінка «С» («добре»):

- 1) достатня міра засвоєння ключових теоретичних понять;
- 2) окремі неточності й помилки при виконанні практичних завдань;
- 3) недостатнє переконливе виконавство партій в ансамблі.

Оцінка «D» («задовільно»):

- 1) наявність загальних теоретичних знань на рівні уявлень;
- 2) неточності та помилки при виконанні практичних завдань;
- 3) відсутність зацікавленості і переконливості при виконанні партій в ансамблі.

Оцінка «E» («достатньо»):

- 1) наявність окремих уявлень про вивчений матеріал, без вияву обізнаності необхідних теоретичних понять;
- 2) не виконано більшу половину завдань №
- 3) не зроблено презентацію і не проілюстровано необхідний музичний матеріал.

Оцінка «FX» («незадовільно з можливістю повторного складання»):

- 1) незнання більшої частини навчального матеріалу;
- 2) невміння застосовувати теоретичні знання на практиці;
- 3) майже повна неспроможність виконання практичних завдань.

Оцінка «F» («незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни»):

- 1) відсутність будь-яких уявлень про вивчений матеріал;
- 2) неспроможність виконати жодне завдання;
- 3) невміння працювати з наданим практичним матеріалом.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за курс повної загальної (профільної) середньої освіти визначаються згідно з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392).

Рівень досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти I-II курсів
I. Початковий	1	Здобувач фахової передвищої освіти розрізняє об'єкти вивчення, але не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок (більше 70%) у письмових та усних формах роботи, неспроможний виконати

		практичну роботу (навіть завдання елементарного рівня), зовсім не виконує творчих завдань.
	2	Здобувач фахової передвищої освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, має не чіткі уявлення про об'єкт вивчення. не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, за допомогою викладача виконує елементарні завдання, припускається 10 та більше помилок у аудиторних та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу (або не виконує), має складнощі з виконанням творчих завдань (або зовсім їх не виконує).
	3	Здобувач фахової передвищої освіти відтворює частину навчального матеріалу, не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, за допомогою викладача виконує елементарні завдання, припускається не більше 9 помилок у письмових та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу (або не виконує), має складнощі з виконанням творчих завдань (або зовсім їх не виконує).
II. Середній	4	Здобувач фахової передвищої освіти з допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, припускається суттєвих помилок у формулюваннях, має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 8 помилок у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, практичних завданнях (не може виконати розспівку, гаму), має складнощі при виконанні творчих завдань.
	5	Здобувач фахової передвищої освіти виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 7 помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, практичних завданнях (не може виконати у дуеті вокаліз, канцонету); формально виконує творчі завдання.
	6	Здобувач фахової передвищої освіти виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; припускається не більше 6 помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, практичних завданнях (не може виконати у дуеті вокаліз, канцонету тощо); формально виконує творчі завдання.
III. Достатній	7	Знання здобувача фахової передвищої освіти є достатніми, він застосовує вивчений програмний матеріал у стандартних ситуаціях, припускається декількох помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати ключові теоретичні поняття й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не

		більше 5 помилок або неточностей у музичних диктантах, у слуховому аналізі, інтонаційних вправах, практичних завданнях (не може виконати у тріо народну пісню, романс тощо); логічно виконує творчі завдання.
	8	Знання здобувача фахової передвищої освіти є достатніми, він застосовує вивчений програмний матеріал у стандартних ситуаціях, не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати ключові теоретичні поняття й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; припускається не більше 4 помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (не може виконати у тріо народну пісню, романс); логічно виконує творчі завдання.
	9	Здобувач фахової передвищої освіти добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази, глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює. Здобувач не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; припускається не більше 3 незначних помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (не може виконати у квартеті народну пісню, сегидилью тощо); логічно та переконливо виконує творчі завдання.
IV. Високий	10	Здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює, має знання в обсязі та в межах вимог освітньо-професійної програми. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання, обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, може припуститися 2 помилок в музичних диктантах будь-якої складності (в тому числі тембрових), слуховому аналізі, інтонаційних вправах; досконало виконує практичну роботу над ансамблевим академічним вокальним фразуванням, українською та італійською орфоепією та технікою виконання глісандо у дуетах); може припуститися двох помилок; логічно та переконливо виконує творчі завдання.
	11	Здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює, має знання в обсязі та в межах вимог освітньо-професійної програми. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання, обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на

		інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, може припуститися 1 помилки в музичних диктантах будь-якої складності (в тому числі тембрових), слуховому аналізі, інтонаційних вправах; майже досконало виконує практичну роботу над академічним вокальним фразуванням, українською та італійською орфоєпією та ансамблевою технікою виконання глісандо); логічно та переконливо виконує творчі завдання..
	12	Здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює, має знання в обсязі та в межах вимог освітньо-професійної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання, обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, не допускає помилки в музичних диктантах будь-якої складності (в тому числі тембрових), слуховому аналізі, інтонаційних вправах; досконало виконує практичну роботу над ансамблевим виконанням, романсу, української народної пісні); логічно та переконливо виконує творчі завдання.

12. Методичне забезпечення

12.1. Друковані та електронні матеріали.

12.3. Архівні та бібліотечні каталоги.

12.6. Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни.

13. Рекомендована література

Основна:

1. Антонюк В. Г. Аспекти етнокультурного діалогу вокалістів. Слобожанські мистецькі студії. Суми, 2023. Вип. 3. с. 5–9.

2.Зарицький А., Зарицька А., Мрочко В., Кириченко І., Гонтар О. Вокальний ансамбль : теорія і практика] : навчальний посібник для здобувачів освіти спеціальності 025 «Музичне мистецтво. Луцьк, 2022. 170 с.

3.Мигович М. Сучасні вокальні техніки та методики їх вивчення. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 55, том 2, 2022. С. 83-89.

4.Лю Шитін. Стильові парадигми сучасної оперної творчості: вокально-виконавський підхід. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за

фахом 025 «Музичне мистецтво». – Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової, Міністерство культури України, Одеса, 2021.

5. Лисенко М. В., Бойко І. М. Методика і практика роботи з вокальним ансамблем (фольклорним; академічним). К., 2022. 22 с.

Додаткова:

1. Азарова Л.Г. Методичні принципи формування співочого голосу видатного педагога Ф. Ламперті. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка* (педагогічні науки) № 11(246). Ч. І. 2012. С. 102–109.
2. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) [підручник / 2-ге вид. К. : LAT & K, 2012. 192 с.
3. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): підручник (з грифом МОН України) / НМАУ ім. П. І. Чайковського. 3-тє вид. К. : Видавець Бихун В. Ю., 2017. 218 с. .
4. Берегова О. Музично-виконавські школи України: етапи становлення у ХХ столітті. *Наук. вісн. нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського*. К., 2008. Вип. 67. С. 131–150.
5. Бондарчук В.О. Феномен творчості Дмитра Гнатюка в музично-театральній культурі України другої половини ХХ – початку ХХІ століття: автореф. дис. ...докт. мистецтвознавства. Київ, 2019. 31 с.
6. Варварцев М. Життя та сцена Миколи Іванова: історія українця в італійському Рісорджименто»: монографія. К., Ін-т історії НАН України, 2011. 188 с..
7. Ващенко Н. Н. Творча спадщина Олександра Мишуги (1853–1922 рр.) в контексті розвитку української мистецької педагогіки : дис. ... канд. пед. наук. Полтава : ПНПУ, 2015. 234 с.
8. Вишневська С. Цікаві та маловідомі розвідки з життя вокального генія Івана Семеновича Козловського (до 115-ї річниці з дня народження). *Вокальне мистецтво: історія. сучасність. Перспективи*. Збірник статей ДВНЗ «Прикарпатський національний університет Імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ, 2015. С. 22–34.
9. Вотріна В. Мистецтво співу і вокальна методика М. Е. Донець-Тессейр. К. : НМАУ, 2014. 272 с.
10. Ганджа І. В. Феномен Діани Петриненко як співачки і педагога. *Міжнародний вісник : культурологія, філологія, музикознавство* Вип. І(6), 2016. С. 197–202.
11. Гончарова В. С. Донецький національний академічний театр опери та балету імені А. Б. Солов'яненка в культурно-мистецькому просторі

- Донеччини 1932–2012 рр. : автореф. дис... канд. мистецтвознав.: спец.: 26.00.01 Теорія та історія культури. К.: НАКККіМ, 2014. 20 с.
- 12.Гринь Л.О. Історичний аспект розвитку української вокальної школи ХХ сторіччя. *Педагогічні науки. Вісник Запорізького національного університету* № 1(17), 2012. С.45–49.
 - 13.Давидов М.А. Виконавське мистецтво. Енциклопедичний довідник. Луцьк : Велика обласна друкарня, 2010. 400 с.
 - 14.Іванов В. Про вокальну педагогіку. *Українська музична газета*. № 3. 2009.
 - 15.Лисенко І. М. Співаки України. Енциклопедичне видання: 2-ге вид., перероблене і доповнене. К. : Знання, 2011. 629 с.
 - 16.Лисенко М. В., Бойко І. М. Методика і практика роботи з вокальним ансамблем (фольклорним; академічним). К., 2022. 22 с.
 - 17.Ляшенко Ю. В. Підготовка сучасних академічних співаків у класі вокального ансамблю: навч. посібник. Донецьк: ДДМА імені С. С.Прокоф'єва, 2008. 157с.
 - 18.Молчанова Т. Невідомий Джакомо Пуччіні. *Музика* (2009/1–2). С. 26–27.
 - 19.Процев'ят М. Значення творчості М. Лисенка для концертної і педагогічної діяльності Одарки Бандрівської. *Наукова збірка Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка*. 2013. Вип. 27. С. 120–125.
 - 20.Прядко О.М. Методика розвитку співацького голосу майбутніх педагогів-музикантів.: автореф. дис. ... канд. пед. наук. : спец. 13.00.02 Теорія та методика музичного навчання. К. 2009. 20 с.
 - 21.Снедков І. Ансамбль у навчальному процесі та концертній практиці. Навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2010. 60 с.
 - 22.Сичевська В. В. Вокальний ансамбль. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Житомир : Видавництво «Полісся», 2019. 166 с.
 - 23.Суржина Н. А. Антологія меццо-сопрано: (навч.-метод. посіб.); Дніпропетр. акад. музики ім. М. Глінки. Дніпро : Ліра, 2019. 358 с.
 - 24.Стасько Г. Тенденції впровадження креативних методик у практику виховання голосу людини. *Вокальне мистецтво: історія. сучасність. Перспективи*. Збірник статей ДВНЗ «Прикарпатський національний університет Імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ, 2015. С. 166–178.
 - 25.Стахович О. Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки: посібник. Вінниця : Нова Книга, 2013.176 с.

- 26.Ткаченко Т. В. Формування вокально-сценічної культури студентів мистецьких факультетів педагогічних вузів : монографія. Харків : ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2016. 307 с.
- 27.Царук С. Вокальна школа українського професора Олександра Мишуги. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. /Зб. наук.праць Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне, 2013, вип. 2, том 2. С. 153–156.
- 28.Цебрій І. Наукова школа Олександра Мишуги (1853–1922): в контексті розвитку української вокальної педагогіки. Editor: LAP LAMBERT Academic Publishing. 2017. С. 212.
- 29.Українська музична енциклопедія. Видання ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. К., 2008–2016.
- 30.Чень Ван Методика формування виконавського артистизму студентів магістратури в процесі вокально-фахової підготовки : дис. ... канд. пед. наук. К., 2017. 244 с.
- 31.Чжичао Лі Музично-виконавська діяльність Пласідо Домінго як синергічний феномен : дис. ... докт. філософії спец. 025 Музичне мистецтво (02 Культура і мистецтво) / ОНМА ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2023. 175 с.
- 32.Шуляр О.Д. Історія вокального мистецтва [монографія] : Ч. II. Івано-Франківськ, «Плай» 2012. С.230
- 33.Шуляр О. Вокально-виконавська та педагогічна діяльність славетного співака Галичини Олександра Мишуги. *Вокальне мистецтво: історія. сучасність. Перспективи*. Збірник статей ДВНЗ «Прикарпатський національний університет Імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ, 2015. С. 50–68.

14. Інформаційні ресурси

1. http://ukrnotes.in.ua/lysenko_2.php
2. http://ukrnotes.in.ua/noty/Lysenko/Lysenko_Natalka-Poltavka.php
3. <http://ukrnotes.in.ua/Kyreiko.php>
4. <http://ukrnotes.in.ua/Kos-Anatolskyi.php>
5. <http://ukrnotes.in.ua/kosenko.php>
6. <http://ukrnotes.in.ua/Skoryk.php>
7. <http://ukrnotes.in.ua/stecencko.php>
8. <http://ukrnotes.in.ua/stepovyuy.php>
9. <http://ukrnotes.in.ua/Filts.php>
10. <http://ukrnotes.in.ua/shevcenko.php>
11. <http://composersukraine.org/index.php?id=1371>

12. <http://mk.archives.gov.ua/pubonsite/187-pub120operakaterina.html>
13. <https://web.archive.org/web/20080212085216/http://www.opera.com.ua/>
14. opera/taras_bulba/taras_bulba_info_ua.html
15. Aveclassics.net
16. <https://web.archive.org/web/20120923124530/http://www.opera.com.ua/staff>
17. <http://vecchiosito.bnnonline.it/bibl/vir/verdi/index.html>
18. opera-grishko.com.ua
19. mazon.fr/Quatuor-vocal-Musique-classique-Baroque/s
20. <https://www.liveabout.com/operas-by-giuseppe-verdi-724297>
21. https://dme.mozarteum.at/DME/nma/nmapub_srch.php